

ENVIRODOTAZNÍK 2016

Parlamentné voľby 5. 3. 2016

Časť A)

Pri každej otázke, prosím, jasne vyznačte zvýraznením alebo inak iba jednu odpoveď: áno / nie / áno, ale - v prípade tretej odpovede môžete dopísať max. 30 slov. Odpovede budú hodnotené nasledovne: ÁNO = 1 bod; NIE = 0 bodov; ÁNO, ALE = 0,5 bodu, ak nebude popretý základný zmysel či cieľ požiadavky.

Do roka po voľbách (do marca 2017) vaša strana / nominanti vašej strany budú iniciovať zavedenie, presadzovať, podporovať:

1. **Zelené verejné obstarávanie (GPP):** do marca 2017 zaviesť povinné [zelené verejné obstarávanie - GPP](#) (Green Public Procurement) na všetky verejné financie, bezpodmienečne však na všetky EÚ fondy v SR 2014-2020.

NIE   ÁNO   **ÁNO, ALE**

Zelené obstarávanie je dobrý princíp, ale vo verejnom obstarávaní má dnes prioritu vylúčenie schránkových firiem a celkové očistenie. Zavádzanie zelených kritérií budeme podporovať, musí mu však predchádzať odborná diskusia (aj) s MVO, aby nešlo iba o opatrenie na papieri.

2. **Vody:** Naplňať požiadavky výzvy [Za živé rieky a čistú vodu](#) smerované na MŽP SR, vládu, NR SR s cieľom uprednostniť zelené opatrenia a zvýšiť ochranu vôd.

NIE   **ÁNO**   ÁNO, ALE

3. **Ovzdušie:** Výstražný systém pre znečistenie ovzdušia nastaviť na základné znečisťujúce látky na úroveň limitov, ktoré ohrozujú zdravie človeka – limitov WHO (Svetovej zdravotníckej organizácie).

NIE   **ÁNO**   ÁNO, ALE .....

4. **Odpady:** Zaviesť zálohovanie jednorazových nápojových obalov (PET fľaše, nápojové plechovky, sklenené fľaše).

NIE   **ÁNO**   ÁNO, ALE .....

5. **EIA:** Zmenou legislatívy SR zabezpečiť úplnú nezávislosť (vecnú aj finančnú) procesu posudzovania vplyvov investičného zámeru na životné prostredie od investora - zavedením spoločného fondu EIA, náhodného výberu certifikovaných hodnotiteľov a zachovaním anonymity hodnotiteľa, resp. spracovateľa EIA.

NIE   **ÁNO**   ÁNO, ALE .....

6. **Biodiverzita:** Zabezpečiť podmienky pre efektívnu správu chránených území: 1) výkupom alebo výmenou najvzácnejších lokalít do vlastníctva štátu; 2) zavedením fungujúceho a adekvátneho systému finančných kompenzácií pre vlastníkov za obmedzenia z titulu ochrany prírody a 3) posilnením kompetencií ŠOP SR pri správe chránených území.

NIE   ÁNO   **ÁNO, ALE**

Opatrenie 3 áno. Opatrenia 1 a 2 závisia od možností rozpočtu a dnes nevieme sľúbiť, v akom rozsahu ho budeme realizovať. Máme v pláne prehodnotiť financovanie správy chránených území aj finančné kompenzácie vlastníkom na základe ekosystémových služieb, ale to vyžaduje dlhú a odbornú prípravu.

7. **Pesticídy:** Prepracovať [Národný akčný plán na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov SR](#) (NAP pesti) tak, aby spĺňal požiadavky legislatívy EÚ, obsahoval konkrétne, merateľné ciele a nasmeroval poľnohospodárstvo SR na cestu minimalizácie chemickej ochrany a podporu nechemických metód ochrany poľnohospodárskych plodín.

VERZIA ENVIRODOTAZNÍKA NA STIAHNUTIE a VYPLNENIE – vyplňajte inou **farbou**, typom písma. Ďakujeme
Zaslať dotazník prosíme z oficiálnej e-mailovej kontaktnej adresy vašej politickej strany. (SIEŤ)

NIE   ÁNO   **ÁNO, ALE**

Problematike sa nevenujeme detailne. Nebránime sa spolupráci v tejto oblasti.

8. **Poľnohospodárstvo:** Zaviesť nezávislé, terénne a štátom podporované poradenstvo so zameraním na podporu trvalo udržateľného hospodárenia na pôde, agro/lesnícko-environmentálnych schém, platieb Natura 2000 a ekologického poľnohospodárstva v SR.

NIE   ÁNO   **ÁNO, ALE**

Myšlienka takéhoto poradenstva je zaujímavá. Jeho účinnosť je otázna, preto nedávame jasnú odpoveď „áno“. Nebránime sa však diskusii na túto tému.

9. **Geneticky modifikované organizmy (GMO):** Zakázať pestovanie GMO plodín v SR a zaviesť označovanie živočíšnych potravinových výrobkov „vyrobené bez GMO“.

NIE   ÁNO   **ÁNO, ALE**

Princíp predbežnej opatrnosti velí byť v problematike GMO v strehu. Keďže nepovažujeme pestovanie GMO plodín na Slovensku za liek na našu potravinovú sebestačnosť, odpoveď je predbežné áno, avšak k tejto problematike je potrebná odborná a celospoločenská diskusia. Označovanie určite áno.

10. **Obnoviteľné zdroje energie (OZE):** Zaviesť kritériá udržateľnosti pre všetky OZE v SR – voda, biomasa, slnko, vietor a akúkoľvek podporu viazať na splnenie kritérií trvalej udržateľnosti. Napr. v prípade využívania biomasy na energetické účely stanoviť limity využívania biomasy na základe analýzy jej trvalo udržateľnej dostupnosti z domácich zdrojov a minimalizácie negatívnych dopadov pri jej spaľovaní.

NIE   **ÁNO**   ÁNO, ALE .....

V záväznom programe máme aj ďalšie opatrenia, vedúce k rozumnej podpore OZE.

11. **Environmentálna výchova (EVVO):** Obnoviť medzirezortnú a medzisektorovú Radu pre environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu pre koordináciu prípravy a následnej realizácie Štátnej koncepcie EVVO v SR do r. 2030. Na MŠVVaŠ SR a MŽP SR zriadiť pracovnú pozíciu rezortných a medzirezortných koordinátorov pre EVVO.

NIE   **ÁNO**   ÁNO, ALE .....

12. **MVO v procese legislatívy:** Systémovo zaradiť zástupcov mimovládnych neziskových organizácií (MVO) do medzirezortného pripomienkového konania (MPK) v procese tvorby legislatívy a strategických dokumentov a finančne zabezpečiť ich odborné kapacity.

NIE   ÁNO   **ÁNO, ALE**

Čo najširšie umožnenie MVO byť súčasťou legislatívneho procesu, poctivé vyhodnocovanie ich pripomienok a systémové zabezpečenie, aby nemohli byť jednoducho odignorované, vnímame ako veľmi dôležité. Ale financovanie ich odborných kapacít z pozície vlády je asi nerealizovateľný prvok.

13. **Trvalo udržateľný rozvoj (TUR):** Sfunkčniť nadrezortnú Radu vlády pre trvalo udržateľný rozvoj SR a každoročne vyhodnotiť plnenie opatrení [Národnej stratégie TUR SR](#) vyplývajúcich pre vládu a jednotlivé ústredné orgány v NR SR tak, ako to vyplýva z platného uznesenia NR SR z 3. 4. 2002.

NIE   **ÁNO**   ÁNO, ALE .....

Časť B) - tematické otázky s „voľnou“ odpoveďou max. 100 slov. Odpovede budú hodnotené v rozmedzí 0 – 3 body expertmi a expertkami z radov mimovládnych organizácií.

Tematické otázky týkajúce sa aktivít/priorít vašej strany na najbližšie 4 roky v nasledujúcich problematických oblastiach:

Vyplnené zaslať do 17. 2. 2016 na e-mailové adresy: lesinsky@changenet.sk; nemcovatana@gmail.com

1. Aké prioritné opatrenia budete presadzovať pre dosiahnutie dobrého stavu vôd na Slovensku?

Presadíme spracovanie novej vodnej politiky SR. Tá bude založená na princípoch spoločnej vodnej politiky EÚ, najnovších vedeckých poznatkoch a otvorenej spolupráci; spracovanie zabezpečíme participatívnym spôsobom, so zapojením samospráv, odborníkov, mimovládnych organizácií a verejnosti. Tiež zahájime program na obnovu rozčlenených poľnohospodársky využívaných krajiny, ktorá dokáže lepšie zadržiavať vodu v krajine a začne nahrádzať dnešné betonárske protipovodňové riešenia.

Prehodnotíme povoľovanie malých vodných elektrární a pridelené licencie na ich výstavbu a následne vyvodíme personálne a systémové dôsledky netransparentného rozhodovania pri ich prideľovaní z minulosti. O výstavbe každej elektrárne bude zabezpečená otvorená verejná diskusia za účasti odborníkov, v ktorej budú mať miestni obyvatelia rozhodujúce slovo.

2. Aké kroky podniknete, aby sa ochrana a zodpovedné spravovanie nášho prírodného bohatstva stali súčasťou biznis plánov podnikateľov a rozvojových stratégií našich regiónov?

Na smerovanie k tomuto cieľu je potrebná synergia viacerých opatrení:

- Riadenie sa princípom služby občanovi: väčšie a reálne právomoci dotknutým ľuďom. Je nutné pracovať s pojmom „verejný záujem“ tak, aby sa v praxi nezneužíval, ale naopak, využíval na ochranu prírodných aj kultúrnych hodnôt a tiež na presadenie názoru miestneho obyvateľstva.
- Kvalitný proces EIA, ktorý „nepustí“ škodlivé stratégie a zámery.
- Naším cieľom je založiť financovanie chránených území aj lesov na princípe ekosystémových služieb. To by viedlo o. i. aj k motivácii podnikateľov napr. v cestovnom ruchu „eko-friendly“ spôsobom.

3. Čo spravíte pre zlepšenie kvality ovzdušia a zníženie prašnosti PM₁₀ a PM_{2,5} v SR?

Je neprípustné, aby sa v niektorých mestách na Slovensku dlhodobo prekračovali limity znečistenia. Budeme podporovať investície do ekologických a čistejších technológií spôsobom, aby všetci znečisťovatelia boli dostatočne motivovaní využívať najlepšie dostupné ekologické technológie, a zároveň budeme presadzovať legislatívu, ktorá vynúti dodržiavanie princípu znečisťovateľ platí.

Pre efektívne riešenie znečistenia v najexponovanejších slovenských mestách (Krompachy, Slovenská Ľupča, Zvolen či Ružomberok) a postihy znečisťovateľov je nutné investovať do monitoringu. Kvôli nedostatočnému meraniu a priestorovému rozmiestneniu meračov je dnes náročné určiť, z akého zdroja znečistenie ovzdušia pochádza. Pritom sú už prístupné aj merače, ktoré dokážu rozlíšiť a kategorizovať aj menšie prachové častice ako pm₁₀ – pm₅ a pm_{2,5}. Pri takomto diverzifikovaní a v kombinácii s chemickými analýzami je možné určiť pôvodcu znečistenia.

Do legislatívy taktiež zavedieme ochranu obyvateľov pred nadmerným zápachom, ktorý momentálne nie je obmedzovaný.

4. Aké konkrétne kroky podniknete na znovunaštartovanie rozvoja environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu? Ktoré cieľové skupiny považujete v oblasti EVVO za prioritné?

Environmentálna výchova je dnes vykonávaná často iba formálne, je teoretická, bez praktického prepojenia na riešenie reálnych problémov životného prostredia v bezprostrednom okolí a bez jej zamerania sa na získavanie rôznych praktických zručností uplatniteľných v živote.

Konkrétnym krokom pre oživenie environmentálnej výchovy je partnerská spolupráca s tretím sektorom, ktorý má v oblasti enviro vzdelávania pred štátom veľký náskok. To samotné by malo znamenať veľký posun vpred.

Obnovená Rada pre environmentálnu výchovu by mala priniesť ďalšie konkrétne námety.

5. Ako budete podporovať ekologickú daňovú reformu? Ak nie, prečo?

#SIEŤ nemá v programe priamo ekologickú daňovú reformu, plánuje však opatrenia s podobným efektom. Navrhuje, aby každá jednotka elektriny vyrobená z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na Slovensku bola oslobodená od spotrebnej dane, čo by takúto elektrinu „zvýhodnilo“ u obchodníkov a prinieslo by okamžité zníženie koncovej ceny elektriny pre podnikateľský sektor.

Po vzore českého programu „Zelená úsporám“ presadíme dotácie na zvyšovanie energetickej efektívnosti pre domácnosti, verejné a administratívne aj budovy na Slovensku.

Pripravíme legislatívnu podporu pre rozvoj elektromobility na Slovensku do roku 2020 (energetický zákon, stavebný zákon, životné prostredie), a zároveň nastavíme mechanizmy podpory rozvoja elektromobility, ktoré nezaťažia verejné financie.

6. Čo spravíte pre lepšiu adaptáciu SR na klimatické zmeny?

- SIEŤ zahájí program na obnovu rozčlenenej poľnohospodárske vyžívanej krajiny, ktorá dokáže efektívne zabrániť povodňam lepším zadržaním vody v krajine. Krajinné prvky, ako sú napríklad protierózne medze, mokrade, lužné lesy, aleje, vetrolamy či remízky, sú tiež priestorom pre živočíchy a zabraňujú zvetrávaniu pôdy. Túto snahu musia rešpektovať aj dotačné schémy pre poľnohospodárov, ktoré dnes farmárov finančne nabádajú k neprerušovaným poľnohospodárskym obrábaným plochám.
- SIEŤ bude iniciovať vytvorenie nezávislej odbornej komisie pracujúcej pod gesciou NR SR, ktorá sa zameria na kontrolu opodstatnenosti výstavby 3. a 4. bloku JE Mochovce.

7. Čo spravíte pre to, aby sa v SR dôsledne uplatňoval [Európsky dohovor o krajine](#) a aby sa ochrana charakteristického vzhľadu krajiny opätovne stala zákonnou povinnosťou?

Čo dlhodobo najviac hrozí slovenskej krajine, je jej nenávratná devastácia ťažiariskami spoločnosťami. Tejto problematike #SIEŤ venuje veľkú pozornosť.

- SIEŤ prijme nový banký zákon, ktorý umožní skutočnú účasť verejnosti na rozhodovacích procesoch o ich životnom prostredí, pričom prevládajúce názory verejnosti budú rešpektované. Cez proces územného plánovania zabezpečíme samosprávu a občanom právo veta pri zmene využitia krajiny.
- SIEŤ zavedie skutočnú deľbu nákladov a výnosov ťažby medzi spoločnosťou a podnikateľom. Pripravíme predpis so záväznými kontrolnými mechanizmami, podľa ktorého bude ťažiar počas ťažby povinný prispievať do osobitného verejne kontrolovateľného fondu na zabezpečenie a likvidáciu bankých diel a na rekultiváciu následkov banskej činnosti.
- SIEŤ presadí ocenenie ložísk nerastných surovín a prehodnotí surovinový potenciál, a to obzvlášť vo veľkoplošných a chránených územiach prírody (národné parky, CHKO) a podľa pamiatkového fondu. Ocenenia ložísk budú slúžiť ako podklad pre rozhodovací proces pri optimálnom využívaní území a znížení negatívnych vplyvov na krajinné prostredie.

Vyplnené dotazníky zašlite, prosím, do 17. 2. 2016 z oficiálneho komunikačného e-mailu vašej strany na adresy: lesinsky@changenet.sk; nemcovatana@gmail.com.

Viac info a výsledky na www.cepta.sk.

ĎAKUJEME